

تئوری پردازی مشاور ارتش رژیم صهیونیستی برای جمهوری آذربایجان / سالار سیف الدینی

با برملا شدن یکی از پروژه‌های امنیت انرژی جمهوری آذربایجان که بنا بود از طریق لابی‌گری پیش برده شود، ابعادی تازه از سیاست جدید بین‌الملل که «پول و لابی» جایگاه خود را در عناصر پیشبرنده آن ارتقاء داده است روشن شد.

آران نیوز- رسانه‌های غربی اخیرا فاش کرده‌اند که جمهوری تازه استقلال یافته آذربایجان از طریق همکاری با یکی از آکادمیسین‌های رژیم صهیونیستی به نام «برندا شیفر» سعی کرده است از نفوذ رسانه‌ای و اعتبار آکادمیک وی برای پیشبرد اهداف سیاسی، امنیتی و منطقه‌ای خود استفاده کند.

استاد دانشگاه حیفا و مشاور پیشین ارتش رژیم صهیونیستی در عین حال پژوهشگر ارشد مقیم در بنیاد مطالعات منطقه‌ای دانشگاه جرج تاون آمریکا در حوزه اوراسیا است. اما تا چند ماه پیش کسی نمی‌دانست که وی همزمان با فعالیت‌های رسانه‌ای و آکادمیک به استخدام حکومت جمهوری آذربایجان نیز درآمده است. این مسئله وقتی ابعاد گسترده‌ای به خود گرفت که «نیویورک تایمز» و سپس «راديو آزادی» اسناد این همکاری از جمله کارت شناسایی شرکت دولتی نفت آذربایجان به نام برندا شیفر، مشاور استراتژیک را منتشر کردند.

لابی‌گری اخیر شیفر برای باکو در محافل تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر غربی به ادغام بخش‌های شرقی اکراین به روسیه باز می‌گردد. شیفر در اتاق‌های فکر و نهادهای تصمیم‌سازی آمریکا و اروپا چنین القاء کرده است که هدف بعدی مسکو ممکن است، خاک آذربایجان و یا منطقه قره باغ باشد. بنابر این آمریکا برای حفظ منافع حیاتی خود لازم است علاوه بر چشم‌پوشی از نقض حقوق بشر در این کشور به این «متحد طبیعی» نزدیک‌تر شود. شیفر در کنگره آمریکا بدون اینکه به رابطه استخدامی خود با حکومت باکو اشاره کند در این خصوص شهادت داده است. او شهادت داده است که تقویت حکومت الهام‌علی‌اف برای امنیت خطوط انرژی اروپا ضروری است.

شیفر در «والاستریت ژورنال» و «بلومبرگ» بدون اشاره به رابطه شغلی‌اش با حکومت باکو به اظهار نظر در خصوص مسائل منطقه و سیاست خارجی این کشور پرداخته و در تشریح ابعاد آن اغراق کرده است. به نظر می‌رسد این پروژه دو هدف عمده را مد نظر داشت. نخست کاستن از فشارهای روسیه به عنوان قدرت قاره‌ای در شمال این کشور از طریق وارد ساختن متحدانی فرامنطقه‌ای و دوم افزودن به توان رقابتی باکو با رقیب منطقه‌ای یعنی ارمنستان که به عنوان دولتی مسیحی از حمایت اروپا برخوردار است. کلیت این برنامه‌ریزی با هدف خروج انزوای ژئوپلیتیکی در میان همسایگان قدرتمند طراحی شده است.

این نخستین همکاری برندا شیفر با حکومت باکو نیست. پیش از این نیز چند پروژه اما این بار علیه ایران توسط شیفر انجام یافته است. از آن جمله می‌توان به دو کتاب «سفارشی» و «ضد ایرانی» که با هدف تحریک و تئوریزه کردن جنبش قومی در شمالغرب ایران نوشته شده بود اشاره کرد. تز دکتری شیفر در دانشگاه تلاویو با موضوع «تشکیل هویت جمعی آذربایجانی پس از انقلاب ایران و متلاشی شدن اتحاد جماهیر شوروی» نیز بی‌ارتباط با ایران نیست.

«مرزها و برادران: ایران و چالش هویت آذربایجان» یکی از آثار ضد ایرانی شیفر است که در مقدمه آن از بسیاری از مقامات دولتی باکو به عنوان «راهنما» قدردانی شده است. مقاماتی سابق و لاحقی که با فعالیت‌های به شدت ضد ایرانی شناخته می‌شوند.

گفته می‌شود لابی‌گری شیفر در انتشار یک کتاب به شدت ضدایرانی از انتشارات معتبر «مک میلان» کانادا موثر بوده است. این کتاب که «ایران و چالش‌های تنوع» نام دارد، تلاش دیگری است برای صورت بندی تفکرات واگرایانه در ایران ارزیابی می‌شود. آثار و نوشته‌های وی یکی از تاثیرگذارترین منابع تئوریک در جنبش قومی و تجزیه طلب شمالغرب کشور است. وی نخستین کسی بود که افسانه جمعیت سی میلیونی برای آذربایجانی‌های ایران را مطرح کرد و سعی کرد به گونه‌ای شیخ محمد خیابانی را مرتبط با عقیده تاریخی قوم گرایان نشان دهد.

شیفر همچنین از اساتید دانشگاه «هرتزلیا» است. مرکز «گلوریا سنتر» از اتاق‌های فکر عمده این دانشگاه است که رد پای از همکاری باکو-اسرائیل در طرح‌های تحقیقاتی آن دیده می‌شود. از جمله یک طرح مطالعاتی در زمینه جنبش قومی در آذربایجان به مرکزیت تبریز.

این آثار بیشتر از آنکه به تحلیل و پژوهش بپردازند در صدد تئوریزه کردن گفتمان قومی در استان‌های آذربایجانی و ایجاد چالش‌های امنیتی برای ایران هستند. با مستند شدن رابطه برندا شیفر و حکومت باکو، با قاطعیت بیشتری می‌توان در خصوص رابطه قوم‌گرایی و کریدورهای مالی آن در خارج از کشور اظهار نظر کرد.

گزارش زیر به تحلیل و ردیابی رابطه این استاد صهیونیست با «شرکت دولتی نفت آذربایجان» و پروژه‌های اخیر در زمینه لابی‌گری می‌پردازد و نشان می‌دهد که وی در حالیکه خود به عنوان مستخدم شرکت دولتی نفت آذربایجان در تمام این روندها «ذینفع» به شمار می‌رفت به صورتی غیرصادقانه و در کسوت پژوهشگر، کارشناس یا آکادمیسین به تامین منافع باکو

پرداخته است.

اما یک سوال همچنان باقی است، هدف رژیم صهیونیستی مبنی بر ایجاد یک جنبش قومی در آذربایجان با توجه به روابط باکو و اسرائیل چیست؟

اوایل ماه گذشته نیویورک تایمز اسنادی را منتشر کرد که نشان دهنده تلاش آذربایجان برای گسترش روابطش با مراکز تحقیقاتی داخل ایالات متحده به منظور تحریف افکار عمومی دولتمردان و ایجاد این طرز فکر داشت که باکو یک متحد امنیتی مهم برای امریکا است. در گزارش 6 سپتامبر نیویورک تایمز گفته شده بود که این تلاشی است که نتایج واقعی بدست می دهد. سه روز بعد یعنی 9 سپتامبر دقیقاً همان روزنامه یک تحلیل سیاسی راجع به تنش‌های جمهوری آذربایجان و ارمنستان بدون فاش کردن روابط نویسنده با دولت این کشور منتشر کرد.[2]

این تحلیل که نظر شخصی نویسنده بود سعی در توضیح این نکته داشت که بعد از الحاق کریمه به روسیه، ممکن است منطقه قره‌باغ به کارت ویزیت برندا شیفر در شرکت دولتی نفت جمهوری آذربایجان به عنوان هدف بعدی توسعه‌طلبی ارضی مسکو تبدیل شود.

مقاله در این خصوص هشدار می‌داد که در این صورت منافع امریکا و غرب در خطر خواهد بود. اما این تحلیل توسط «براندا شیفر» نوشته بود که پروفیسور علمی- سیاسی در دانشگاه حیفاء است. وی هم اکنون پژوهشگر مقیم در مرکز مطالعات اوراسیا روسیه و اروپای شرقی[3] در دانشگاه جورج تاون است.

در معرفی عنوان نویسنده مقاله نیویورک تایمز مشخص نشده بود که وی به عنوان مشاور روابط استراتژیک برای مرکز بزرگ انرژی دولتی ریاست جمهوری آذربایجان (socar) کار کرده است.

تحریف افکار عمومی:

آیا سوکار و جمهوری آذربایجان ایالات متحده و اروپا را تحت فشار قرارداده‌اند تا ضمن کم‌رنگ جلوه دادن یا بی‌توجهی به نقض حقوق بشر و استبداد داخلی باکو را به عنوان یک مستعد انرژی بشناسند؟

در تاریخ 17 سپتامبر نیویورک تایمز با ضمیمه کردن تصویری از کارت ویزیت شیفر متعلق به سوکار طی یک یادداشت سردبیر به تحلیل شخص خانم شیفر پاسخ داد. این یادداشت می‌گفت خانم شیفر این حقیقت را که مشاور شرکت نفت دولتی آذربایجان بود پنهان کرده است.

ربکا وینسنت[4] دیپلمات سابق امریکا در باکو و فعال حقوق بشر طی ایمیلی به رادیو آزادی گفت که مقامات حکومت آذربایجان از بحران اکراین و دیگر حوادث منطقه ای برای انحراف افکار عمومی از نقض حقوق بشری که هم اکنون در کشور اتفاق می افتد استفاده می کنند. وی نوشت بر طبق گزارشات هم اکنون نود و هشت زندانی سیاسی در زندان های جمهوری آذربایجان وجود دارند.

لابی‌گری برای باکو:

شیفر تقاضای بی پایان در خصوص پاسخگویی به این گزارش را بدون جواب گذاشت. هم چنین آنجلا سنت[5] مدیر مرکز مطالعات اوراسیا، روسیه و اروپای شرقی وابسته به جرج تاون مایل به گفتگو در این خصوص نشد. سخنگوی سوکار یعنی نظام‌الدین قلی‌اف به رادیو آزادی گفته است که شیفر برای سوکار کار نکرده است. قلی‌اف گفت: من به مدت هفت سال در سوکار خدمت کرده ام ولی هرگز نشنیده ام که شیفر برای این شرکت کار کرده باشد. با این حال کاملاً ثابت شده است که شیفر حداقل از سال 2013 خود را به عنوان مشاور عبدالله اف معرفی کرده است. شیفر، استاد صهیونیست دانشگاه حیفاء، تز دکتری خود را در خصوص جنبش قومی در آذربایجان در دانشگاه تل آویو ارائه داده است.

شیفر در 18 مارس 2013 در برنامه کارگاه کار روی تجارت انرژی در بوداپست شرکت کرده است. یک منبع موثق خبری در صنعت انرژی که خواست نامش فاش نشود به رادیو آزادی گفت که شیفر اوایل 2014 خود را با همین عنوان معرفی کرده و کارت شناسایی شرکت سوکار را نیز ارائه کرده است. اگر چه شیفر در موارد دیگر به همکاریش با سوکار اشاره نمی کند، بیوگرافی او در دانشگاه جورج تاون نشان می دهد که وی زمانی مشاور رژیم صهیونیستی بوده ولی تمدا هیچ اشاره ای به ارتباط با سوکار نشده است.

او در 15 ژوئن یک تحلیل را در واشنگتن‌پست چاپ کرد که خودش را فقط به عنوان یک محقق جرج تاون معرفی کرده بود. او از این عنوان برای نوشته سوم اوت خود در وال استریت جورنال نیز استفاده کرده بود.

شیفر از ظرفیت‌های رسانه‌ای خود به عنوان یک مقاله نویس «مستقل» در رویترز در راستای منافع دلت باکو استفاده کرده است. او سعی است از این ظرفیت جهت جلوه دادن دولت آذربایجان به عنوان متحد غرب و یک بازیگر مهم در عرصه امنیت انرژی اروپایی استفاده نماید و طی این مدت هرگز ارتباط خود را با شرکت انرژی جمهوری آذربایجان (سوکار) آشکار ن ساخته است.

در برنامه گفتگوی رسانه‌ای به نام (Platt's Energy Week) مجری وی را یک پروفیسور و کارشناس منطقه‌ای اوراسیا و همکار دانشگاه جرج تاون معرفی کرد. در این مصاحبه که در ماه می برگزار می‌شد مجری از او پرسید: «آیا آذربایجان می تواند شرایط بحرانی انرژی اروپا را بهبود ببخشد؟»

شیفر در همین مصاحبه تصمیم باکو برای محکوم کردن الحاق کریمه به روسیه را که (طی یک نظر سنجی زیر نظر سازمان ملل بود) بسیار مهم ارزیابی کرد، وی گفت برای باکو آسان نبود که به‌عنوان یکی از کشورهای هم مرز روسیه، همگام با ایالات متحده

حرکت کند. این یک تصمیم بسیار سخت بود.

بازی با کارت انرژی:

شیفر همچنین در کمیته‌های کنگره آمریکا به نفع حکومت باکو شهادت داده است. در تاریخ 11 ژوئن او در دادرسی کمیسیون هلسنیکی شهادت داد. در حالی که در آن جا او را با عناوین علمی اش در جرج تاون می شناختند. او به کمیسیون هلسنیکی در کنگره آمریکا گفته بود: «در دوهه گذشته ایالات متحده از باکو خواسته تا در پروژه‌های امنیتی که برای کاخ سفید مهم بود به آمریکا بپیوندد و باکو نیز همیشه پاسخ مثبت به این درخواست های آمریکا داده است. حتی با وجود این که این کار معمولاً باعث عصبانیت روسیه و ایران شده است».

شیفر در خصوص سوابق منفی باکو در حوزه حقوق بشر به کمیسیون گفت: «سیاست غیر قابل انعطاف آمریکا که بر اساس این پیش فرض استوار شده است که یک جامعه مدنی پویا باعث ایجاد ثبات می شود به این حقیقت توجه ندارد که در بسیاری از مناطق جهان عناصر جامعه مدنی به کشورهای خارجی متصل هستند که هیچ علاقه ای به دموکراسی یا ثبات ندارند».

دیدگاه های وی در کنگره پوشش خبری و بازخورد مثبتی در رسانه های حکومتی آذربایجان پیدا کرد.

در جولای 2014 خانم شیفر در جلسه امنیت انرژی اروپایی در مقابل کمیته کوچک سنای آمریکا در ارتباط با مناسبات اروپایی شهادت داد و مجدداً خود را به عنوان یک آکادمیسین جرج تاون و دانشگاه حیفا معرفی کرد. او همانند گذشته از لزوم حمایت آمریکا از دالان گاز جنوبی با هدایت سوکار (شرکت انرژی دولتی آذربایجان) صحبت کرد بدون آنکه به استخدام خود به عنوان مشاور استراتژی همین شرکت اشاره نماید.

در آوریل 2014 شیفر ارائه کنفرانس مهمی درباره امنیت انرژی اروپایی به کارمندان کنگره داشت. سخنران دیگر این مراسم رثوف محمد اف نماینده سوکار در آمریکا بود.

گزارش اکتبر 2008 توسط آژانس خبری «کناکت.آذربایجان» درباره انتقادات ایالات متحده علیه انتخابات ریاست جمهوری 9 اکتبر در باکو، نقل قولی از خانم شیفر آورده بود که می گفت:

«آذربایجان مرتباً مورد انتقاد قرار می گیرد اما کشورهای دیگر، مشکلات واقعی تری دارند».

هم چنین در نقل قولی دیگر از وی آمده بود که می گفت: «مردم آذربایجان به علی اف اعتماد دارند زیرا او صلح، پیشرفت و ثبات و توسعه اقتصادی همه را به ارمغان آورده است».

ترجمه: وحید رنجبری

[1] - این مقاله در وب سایت رادیو آزادی به زبان انگلیسی با عنوان زیر و در سپتامبر 2014 منتشر شد:

'Azerbaijan's Opinion-Shaping Campaign Reaches 'The New York Times

<http://www.nytimes.com/2014/09/10/opinion/russias-next-land-grab.html> - [2]

CEREES - [3]

Rebecca Vincent - [4]

Angela sent - [5]